

Sygn. akt: VII U 339/16

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 17 czerwca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Lublinie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodnicząca – SSO Lucyna Stąsik - Żmudziak

Protokolant prot. sądowy Przemysław Ochal

po rozpoznaniu w dniu 17 czerwca 2016 roku w Lublinie

sprawy S. J.

przeciwko Likwidatorowi Funduszu Alimentacyjnego Prezesowi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

o umorzenie należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego

na skutek odwołania S. J.

od decyzji Likwidatorowi Funduszu Alimentacyjnego Prezesowi Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 18 stycznia 2016 roku znak: (...)

oddala odwołanie

VII U 339/16

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...) z 18.01.2016 r., Zakład Ubezpieczeń Społecznych, Oddział w O. (z upoważnienia Prezesa ZUS jako likwidatora funduszu alimentacyjnego), odmówił S. J. umorzenia należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego oraz 5% opłaty na pokrycie kosztów związanych z działalnością funduszu – w łącznej kwocie 50.950,00 złotych.

Powyższe rozstrzygnięcie organ uzasadnił oceną sytuacji materialno-bytowej zobowiązanego, na podstawie której, zdaniem organu, nie można przyjąć, ażeby w stosunku do S. J. zachodziły szczególnie uzasadnione okoliczności, skutkujące umorzeniem przedmiotowych należności. Zobowiązany pobiera zasiłek stały z opieki społecznej, samodzielnie gospodaruje i nie posiada zobowiązań wobec innych wierzycieli (decyzja – k. 62 akt ZUS O/ w O.).

S. J. wniósł od powyższej decyzji odwołanie, z którego wynika żądanie zmiany zaskarżonego rozstrzygnięcia poprzez umorzenie jego długu wobec likwidatora funduszu alimentacyjnego. Odwołujący wskazał, że choruje na reumatoidalne zapalenie stawów, nie posiada żadnego majątku, a jego jedynym źródłem utrzymania jest zasiłek z MOPR w kwocie 604 złote. Po odliczeniu czynszu za mieszkanie oraz opłat, pozostaje mu niewiele na leki i wyżywienie (k. 3 a. s.).

W odpowiedzi na odwołanie pełnomocnik organu wniósł o jego oddalenie, powtarzając argumentację, wyrażoną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji (k. 10 a. s.).

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

S. J. urodził się (...) Posiadał na dzień wydania zaskarżonej decyzji zadłużenie z tytułu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego – wraz z zaliczką na pokrycie kosztów, związanych z działalnością funduszu – w łącznej wysokości 50.950 złotych.

W kwietniu 2014 roku ubiegał się o umorzenie powyższych należności powołując się na tożsamą sytuację osobistą, zdrowotną, rodzinną i majątkową. Decyzją z 17 kwietnia 2014 roku odmówiono umorzenie należności. Wnioskodawca odwołał się do Sądu i po przeprowadzeniu postępowania dowodowego Sąd Okręgowy w Lublinie w sprawie VII U 1312/14 wyrokiem z dnia 12 listopada 2014 roku oddalił jego odwołanie. Apelację od powyższego wyroku oddalił Sąd Apelacyjny w Lublinie wyrokiem z dnia 28 kwietnia 2015 roku w sprawie III AUa 231/15 podzielając ustalenia Sądu Okręgowego, iż w stosunku do wnioskodawcy nie występują wyjątkowe okoliczności przemawiające za umorzeniem zaległości alimentacyjnych (dowód akt sprawy VII U 1312/14)

Odwołujący ma wykształcenie podstawowe. Pracował dorywczo, jednak od 20 lat pozostaje bez zatrudnienia. Pracował jedynie przez pierwszych kilka lat aktywności zawodowej, następnie podejmował zatrudnienia u prywatnych pracodawców w oczekiwaniu na wyższe zarobki, ale zasądzonych alimentów na rzecz dzieci nie płacił. Były one regulowane tylko w pierwszych latach i w niepełnej wysokości, po czym wnioskodawca zaprzestał płatności.

Pobiera zasiłek stały z pomocy społecznej w kwocie 604 złote. Obecnie orzeczeniem Miejskiego Zespołu ds. Orzekania o Niepełnosprawności w L. z dnia 6 maja 2016 roku został od marca 2016 roku zaliczony na stałe do osób ze znacznym stopniem niepełnosprawności o symbolu (...) Orzeczenie wydane zostało na stałe. Nie ma nikogo na utrzymaniu. Nie utrzymuje kontaktów z dorosłymi dziećmi, co do których w okresie wcześniejszym był zobowiązany do płacenia alimentów. Gospodaruje samodzielnie w mieszkaniu lokatorskim, nie ma majątku (wyposażenie zajmowanego przez niego mieszkania zapewnił MOPR). Na miesięczne wydatki odwołującego składają się opłaty z tytułu czynszu oraz dostarczania podstawowych mediów – łącznie 420 złotych, a także koszty leczenia – w wysokości jak wskazał ok. 200 złotych. Z tytułu zadłużenia związanego z zaległościami czynszowymi prowadzone jest postępowanie komornicze. Zaległość czynszowa wynosi ok. 7.000 złotych.

Nadto, we wniosku o umorzenie należności likwidowanego funduszu alimentacyjnego, w którego rozpoznaniu wydano zaskarżoną decyzję, S. J. podał, że choruje na reumatoidalne zapalenie stawów, przez które jest zmuszony do poruszania się o dwóch kulach łokciowych. Oprócz tego ma uszkodzony wzrok, kręgi szyjne oraz przeszedł złamanie biodra. Korzysta z pomocy opiekuni społecznej, a także kuzynki które pomagają mu w zrobieniu, zakupów, ewentualnie przy przewożeniu go do lekarza. Wnioskodawca złożył do ZUS wnioski o rozłożenie należności na raty. W styczniu 2016 roku zawarty został układ ratalny zobowiązujący wnioskodawcę do terminowego spłacania należności w ratach po 30 złotych. Wnioskodawca zapłacił jedną ratę w terminie, w maju 2016 roku rata została opłacona nieterminowo. ZUS poinformował wnioskodawcę o konieczności wywiązywania się z układu ratalnego i o obniżeniu zaległości o 30 złotych. Wnioskodawca twierdził, że nieterminowo otrzymuje zasiłek z opieki społecznej i uniemożliwia mu to regularne spłacanie zadłużenia, jednakże z uchybieniem terminu płatność za maj 2016 roku jak i za czerwiec 2016 roku została uregulowana.

Przedmiotowy dług alimentacyjny S. J. pozostaje w toku egzekucji, która jednak – od 2009 r. – pozostaje całkowicie bezskuteczna.

W lutym 2014 r. komornik sądowy zajął rachunek bankowy odwołującego (akta ZUS O/ w O.).

Powyższe okoliczności wynikają z dokumentów, zgromadzonych w aktach organu, a zeznania odwołującego (k. a. s.), w stosunku do treści tych dokumentów, miały jedynie charakter doprecyzowujący.

Należy zauważyć, że przedmiotowy stan faktyczny ma charakter bezsporny między stronami, albowiem ich przeciwne stanowiska dotyczyły jedynie oceny przedstawionych faktów z punktu widzenia przesłanek umorzenia ciążącego na odwołującym długu wobec likwidatora funduszu alimentacyjnego.

Odwołanie, jako bezzasadne, podlegało oddaleniu.

Zgodnie z art. 63, 64 i 67 ustawy z dnia 28 listopada 2003 r.

o świadczeniach rodzinnych (Dz. U. z 2013 r., poz. 1456) z dniem jej wejścia

w życie (01.05.2004 r.) fundusz alimentacyjny przeszedł w stan likwidacji, a jego aktywa i pasywa stały się aktywami i pasywami Skarbu Państwa. Likwidatorem funduszu jest Prezes ZUS i w tym zakresie ma kompetencję między innymi do ściągania jego wierzytelności, przy czym egzekucję należności z tytułu wypłaconych świadczeń z funduszu prowadzi się w dalszym ciągu aż do ich zaspokojenia. Likwidator może upoważnić innych pracowników Zakładu do wykonywania określonych czynności związanych z likwidacją funduszu.

Spór w niniejszej sprawie dotyczył oceny przedstawionych wyżej okoliczności z punktu widzenia art. 68 ust. 1 powołanej ustawy, który stanowi,

że w szczególnie uzasadnionych przypadkach związanych z sytuacją zdrowotną lub rodzinną osoby, przeciwko której jest prowadzona egzekucja alimentów, likwidator może umorzyć, rozłożyć na raty lub odroczyć termin płatności należności likwidowanego funduszu z tytułu wypłaconych lub bezpodstawnie pobranych świadczeń z funduszu.

Szczególnie uzasadnione przypadki, o jakich mowa w powołanym przepisie, polegają, najogólniej mówiąc, na zaistnieniu obiektywnych, losowych zdarzeń, wykluczających możliwość bieżącego zaspokojenia przedmiotowych świadczeń z majątku dłużnika. Należy przy tym uwzględnić zwłaszcza takie okoliczności jak wiek i zdolność zobowiązanego do zarobkowania,

w szczególności związana z jego stanem zdrowia i kwalifikacjami (por. np. uzasadnienie wyroków: SA w Łodzi z 23.01.2013 r., III AUa 869/12 oraz SA

we Wrocławiu z 31.05.2012 r., III AUa 340/12). Nadto, jak wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 24.02.2012 r., II UK 133/11, nie powinno budzić wątpliwości, że nie można stawiać znaku równości pomiędzy sytuacją osoby, u której przejściowo wystąpiła niemożność całkowitego lub częściowego regulowania zaległości alimentacyjnych oraz osoby, która bezpowrotnie utraciła zdolność jakiegokolwiek zarobkowania i nie posiada żadnego majątku ani dochodów. Pierwszy z wymienionych przypadków może uzasadniać co najwyżej odroczenie terminu płatności należności lub rozłożenie jej na raty.

Należy też podkreślić, że omawiane, szczególnie uzasadnione przypadki, wypełniające hipotezę normy, wyrażonej w art. 68 powołanej ustawy, już same

w sobie stanowią wyjątek od reguły zaspokajania długu alimentacyjnego. Ponadto mogą one uruchamiać różnego rodzaju, „stopniowalne” dyspozycje, mające jedynie fakultatywny i uznaniowy charakter, wśród których umorzenie długu alimentacyjnego jest najdalej idące.

Jednocześnie, skoro ocenie podlega możliwość umorzenia długu,

to rozważeniu musi podlegać nie tylko aktualna możliwość jego spłaty, ale i to, czy istnieją widoki na jego, chociażby częściowe, zaspokojenie w przyszłości. Jak wynika ze zgromadzonego materiału z wnioskodawcą zwarto układ ratalny i w oparciu o niego może on płacąc minimalne kwoty wywiązywać się chociażby częściowo ze swojego obowiązku.

Odnosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, należy w pierwszym rzędzie podnieść, że na chwilę obecną bezprzedmiotowa jest ocena dolegliwości, jaką dla odwołującego może powodować egzekucja długu alimentacyjnego. Egzekucja ta nie może bowiem odnieść skutku, skoro S. J.

nie posiada majątku, a jego jedynym źródłem dochodu jest świadczenie z pomocy społecznej, niepodlegające egzekucji (art. 10 § 4 in fine ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji w zw. z art. 36 ust. 1 pkt a ustawy o pomocy społecznej).

Nie bez znaczenia jest również to, że odwołujący nie ma obecnie nikogo na utrzymaniu oraz nie posiada innego zadłużenia, w szczególności takiego, przed którym musiałby ustąpić dług wobec likwidatora funduszu alimentacyjnego.

Wreszcie, z ukończeniem(...) roku życia S. J. będzie mógł się ubiegać o emeryturę. W przypadku ustalenia mu prawa do tego świadczenia, będzie ono mogło stać się przedmiotem egzekucji długu alimentacyjnego, jednak w ograniczonym zakresie, według szczególnych zasad, określonych w ustawie emerytalnej.

To wszystko przemawia przeciwko uznaniu, że dług alimentacyjny odwołującego – niezależnie nawet od wysokości kwoty nim objętej – mógłby podlegać umorzeniu. Zaskarżona decyzja jest zatem prawidłowa, więc odwołanie od niej należało oddalić.

Mając powyższe na względzie, na podstawie powołanych przepisów oraz art. 477¹⁴ § 1 k.p.c., orzeczono, jak w wyroku.